

Lab de Labs 2025:

Exploracions situades sobre (mediació artística, cultural i comunitària) en una comunitat de pràctica.

Relatoria:

Sessió 1^a – Re-orientem preguntes.

Xarxa de Fàbriques de Creació de l'institut de Cultura de Barcelona, 2025

Consultora – Investigadora: Caro Novella

Relatoria:

Sessió 1^a – Re-orientem preguntes.**Antecedents**

El Lab de Labs és un projecte d'activació i recerca col·lectiva que parteix de la pràctica artística com a camp de pensament. El Lab de Labs, que neix el 2023 com a dispositiu de recerca sobre el projecte “Territoris, comunitat i practiques artístiques” de quatre de les fàbriques, es transforma en un dispositiu obert a tota la Xarxa de Fàbriques de Creació, articulant una Comunitat de Pràctica - entomant el repte de reflexionar plegades sobre els significats, límits i potencialitats del que s'està anomenant 'mediació cultural, artística i comunitària' en el marc de la Xarxa de Fàbriques de Creació de Barcelona.

El *Lab de Labs* es desenvolupa en dues fases al llarg de l'any, una fase inicial de recerca -amb entrevistes individuals amb les fàbriques participants i responsables de la Xarxa de Fàbriques de Creació per a detectar el interessos, temàtiques i preguntes que definiran l'estructura de la recerca, i una segona fase de quatre sessions d'activació de la pràctica com a recerca, en format 'laboratori', per a explorar aquestes curiositats. Enguany, les sessions s'orienten cap a l'impuls de l'‘on volem ser’, que respon a un interès definitori i metodològic creixent que identifiquem en la recerca prèvia.

Recerca Prèvia i Proposta Lab de Labs 2025

La mediació com a camp de pràctiques híbrides on la creació artística, cultural i comunitària pren diverses formes, es troba en un moment d'efervescència i institucions i polítiques culturals treballen per orientar el futur de la pràctica, sobretot, amb esforços definitoris que estableixin marcs de validació i suport tant de les artistes com les gestores culturals. Aquesta interès definitori ve recollit en estudis

recents sobre mediació¹, i es manifesta també en l'increment de recursos invertits en recerca sobre mediació al territori i a l'Estat² i en l'abast creixent de propostes editorials i pedagògiques³.

Aquesta efervescència i interès definitori impregna les entrevistes prèvies, on es recullen elements que reflecteixen la voluntat de nombrar/constituir/validar i localitzar la mediació a les polítiques culturals (amb la possible oportunitat d'incloure la mediació a la nova mesura de govern de la Ciutat), al teixit de les fàbriques (com per exemple, impulsant l'intercanvi d'experiències entre fàbriques) i a les estructures de valors i funcions de cada Fàbrica de Creació (reflexionant sobre el lloc que la pràctica comunitària pot prendre dins dels organigrames, o el paper de la mediació en els drets culturals, o com pensar la mediació en relació amb programes educatius o altres relacions que ja existeixen). La recerca prèvia també es nodreix dels interessos i reflexions de l'any 2024, entre elles: generar espais d'intercanvi, recollir sabers i experiències (arxiu), reflexionar sobre la terminologia i les oportunitats i riscos d'aquest moment des de la pràctica situada a cada Fàbrica.

Per tant, la recerca d'enguany proposa una sèrie d'exploracions i dinàmiques que:

- Treballin amb qüestions específiques sobre mediació a la xarxa que permetin perfilar aquest marc de sentit.
- Comparteixin marcs metodològics de pràctica
- Cultivin l'intercanvi i el suport mutu en temes d'interès.
- Activin una revisió i arxiu de practiques de mediació.

Les 4 sessions proposaran diferents metodologies i recursos per a generar intercanvi i cultivar relacions, es convidaran artistes i col·lectius a testejar i compartir recursos i eines per a la mediació, l'objectiu es mantenir una visió circular- que reculli històries, experiències i recursos existents com a brúixola que orienta la pràctica per venir.

Sessió 1 – 14 de Maig: conjurar preguntes amb el projecte “Essayé”

¹ Com l'estudi 'Estat de la qüestió i noves perspectives sobre mediació cultural a Barcelona' generat per la Comissió de Cultura de CGLU i Barcelona el darrer any.

² Com per exemple les beques Tabakalera sobre investigació en Mediació.

³ Com el llançament de la revista Polièdrica en paper. O el recent congrés celebrat a Màlaga, sobre Mediació.

Sessió 2 – 1 de Juliol: testejar jocs i recursos amb la Brossa (i artistes convidades)

Sessió 3 – Setembre: “Speed Dating de projectes”

Sessió 4 – Novembre o Desembre” Genealogies i arxiu (possible sessió final oberta, a la que convidar comunitats- veïnes..)

Sessió 1ª – Re-orientem preguntes

El dia 14 de maig ens trobem, en la primera sessió del *Lab de labs* d’aquest 2025, la Comunitat de Pràctica (CdP) sobre mediació de la Xarxa de Fàbriques de Creació de l’Institut de Cultura de Barcelona (icub), conformada per tècniques, artistes i persones responsables dels departaments de mediació i/o d’educació de La Central del Circ, L’Ateneu de 9Barris, La Nau Ivanov, Graner, Tantarantana, La Brossa i la Xarxa de Fàbriques de Creació.

L’objectiu de la trobada és doble: 1. Presentar els resultats de la recerca inicial i el pla de treball per a l’any, i 2. Facilitar la primera sessió-laboratori de l’any.

Previ a la trobada, les fabriques reberen l’ordre del dia, i una orientació a la sessió:

Agenda/Escalaleta:

9- 9.15. Arribada/ Ronda de presentacions

9.15- 9.40 - Proposta Lab de Labs 2025 (resultats de les entrevistes i proposta anual)

9.40- 11.30 - Pràctiques "somatic-oracular-dibuixat"

11.30- 12 - Reflexions i Tancament

La Pregunta: La sessió d’avui aspira a compartir qüestions i curiositats entorn la pràctica, re-formulant-les en col·lectiu i obrir un espai per anar afinant definicions.

Metodologia/Pràctica: La sessió té un format innovador i molt experimental. Convido dues companyes meves (amb qui formem el projecte de recerca *Esayé*) i compartim un nou enfoc que venim desenvolupant per a activar pensament amb la pràctica. Hem dissenyat una metodologia intuïtiva i de pensament 'lateral' que confio obrirà noves vies per a compartir i reflexionar juntes sobre

pràctica comunitària. Posem "en joc" les preguntes sobre la pràctica que cada fàbrica porta, amb una combinació de pràctiques de moviment, dibuix i tarot.

Descripció de La Sessió: Després d'una sessió de retrat ràpid, com a escalfament de la mirada i la connexió 'ulls-ma', activem l'atenció entre els cossos i amb l'espai des del moviment i amb la premissa de mantenir el cos com a mitjà. En aquest moment, introduïm la pregunta inicial. Les participants formulen la pregunta inicial que han portat seguint unes fórmules 'oraculars' i les escriuen en papers que pengen sota els retrats. Tot seguit, es treu una carta de l'oracle, i el grup en fa una interpretació sensible- compartint el que es percep (sense interpretar) des de la carta. Les sensacions i imatges es recullen en una relatoria gràfica. Abans d'oferir una interpretació oral de cap de les preguntes, tornem a activar l'espai amb moviment, i es convida a passar la carta pel cos. Activem un espai d'improvisació oracular. El moviment, es recull en rotlles de paper- amb els materials (tinta, carbonet i retoladors). Tot seguit, activem el dibuix com a oracle, i tornem a interpretar: paraules, moviments i bossinets de preguntes floten entre el paper i l'espai. Finalment, demanem que cadascú refaci la pregunta inicial. Tanquem amb una ronda on compartim els desplaçaments múltiples de la pregunta.

Introduccions i escalfaments

Pràctica oracular- moguda i dibuixada.

RESULTATS

Algunes claus, emergents de la sessió son:

- ***Aprofitar la Incertesa:*** Estem en un moment molt ric i de molta potència, que ens ofereix la incertesa. Cal aprofitar aquest moment on el marge de possibilitat és més ampli- i on tenim espai per a experimentar, i resistir l'impuls reduccionista que sovint ve amb marcs definitoris i que generen dinàmiques d'inclusió i d'exclusió. (el que és o el que no és). En el desplaçament de la pregunta de la Constanza, d'Espai Límit (Tantarantana), s'hi reflecteix aquest aspecte. La pregunta inicial demana: “*como encontrar un espacio común sobre la mediación sin perder la diversidad?*” - pregunta que d'altra banda, reflecteix una recança- un sentiment que està molt present en els debats actuals sobre mediació: la por a l'esborrada de pràctiques i genealogies diverses. La seva segona pregunta, reconeixent la diversitat, situant-la i fent-la més específica, demana: “*quins colors, matisos i textures té la mediació?*” –O com diu Ce Quimera, “*la primera pregunta apunta a aglutinar, y la segunda abre totalmente - has perdido el miedo a que la indefinición nos va a perder*”
- ***Deixar-se afectar-*** o ‘*como podemos conjurar que otros nos manchen los ojos*’ – es la pregunta que en Martí, de la Brossa, compona des de la pràctica. I que parla de com deixar-se afectar – i de crear espais i modes per a contagiar-nos i afectar-nos. Tot i que en algun moment les definicions s'institucionalitzaran, es important crear marcs i espais porosos on poder generar aquests intercanvis que permetin fer un treball curós de compartir – o com diu l'Ester, generar una transmissió de coneixement, pràctiques i reflexions des del contagi.
- ***La Pell.*** La mediació “requereix de pell” com ens diu la Paula, - perquè es tracta d'una pràctica relacional, a les tasques de mediació (i relació/pràctica amb les comunitats) caldria posar-li ‘cossos’. (és a dir, que hi hagi persones que en tinguin cura, a banda d'incloure-la com element estructural)
- ***Revelar/Rebel·lar: Com mirem?*** La mediació ja existeix en múltiples formes i definicions. En aquest moment de clarificar i fer visible, cal defugir les complexitats abstractes i oferir pràctiques específiques i situades – Eines per a la mediació. Com ens proposa en Julio, del Tantarantana- la pregunta es desplaça de la tasca de “fer visible l'invisible” a la tasca de canviar “com mirem”. Aterrar les complexitats en pràctiques situades, i adonar-se que la tasca de la mediació revela relacions que ja hi son, que el que cal és

entrenar una mirada que les permeti ser-hi, o fins i tot, com aporta l'Ester, de la Central, potser es una pràctica que es rebel·la a la manera de relacionar-se des de les petites rebel·lies del dia a dia.

- **Mediacion(S) múltiples.** Tot i que la carta del tarot que traïem i que informa la pràctica es la carta del 'judici', i podria semblar que parla d'una mirada externa, trobem, en la pràctica, que es tracta d'un espai de reflexió on el que es 'revela' té a veure amb el que ja hi és i amb la potència de compartir convicció, intenció, confiança, (fe!) o pràctica comuna. I trobem que, com diu Itziar, de la Nau Ivanov, el 'nom' (judici/mediació) posa un marc de sentit que pot pre-figurar i limitar. Sobren les definicions/mirades des de fora. Cada fàbrica, amb les seves comunitats i la pròpia manera de fer, i context, ja tenen pràctiques relacionals, potser el que cal és recollir-les en la seva diversitat, i crear un arxiu pluriversal de mediacion(s).

CONCLUSIONS

Pensant amb la filosofia Deleuziana- com a un enfoc que presta atenció a les potencialitats més que no pas a marcs identitaris fixes- apporto una pregunta que va més enllà de paràmetres definitoris del "què és la mediació" i obrim la pregunta, més generativa, i d'acord amb el moment de recerca actual del camp, on estem explorant a "Què pot fer la mediació? Les respostes – que son preguntes a la mediació emergents de la sessió-, ens parlen *d'aprofitar la incertesa, deixar-se afectar, revelar/rebel·lar, o posar-hi pell.*

Aquestes pautes, parlen de com enfocar la mediació en aquests moments, alhora que proposen pràctiques que sorgeixen de la interacció i la co-creació amb el grup de Xarxes de Creació. Una recomanació emergent és la de generar un marc definitori ampli i obert. Evitar discussions del que és o el que no és i fer un treball de multiplicitats (on la mediació pot prendre moltes formes) alhora que de reconeixements (per evitar l'esborrat de pràctiques comunitàries històriques i diferències que ens nodreixen).